

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8P/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822200634
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2022:7822200634.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Jarmilou Dušákovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti - O. W., nar. XX. XX. XXXX a U. W.Á., nar. XX. XX. XXXX, maloleté deti v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Š. XXX, XXX XX H., detí rodičov - matky M. X., rod. X. nar. XX. XX. XXXX, bytom L. F. XXX a otca - U. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. XXX/X, U. v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e maloleté deti O. W., nar. XX.XX.XXXX a U. W., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky - M. X., nar. XX. XX. XXXX, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Súd otca maloletých detí - U. W., nar. XX. XX. XXXX z a v ä z u j e prispievať na výživu maloletého O. W., nar. XX. XX. XXXX a na maloletého U. W., nar. XX. XX. XXXX minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, na každé dieťa osobitne k rukám matky, vždy do 15-teho dňa toho - ktorého mesiaca vopred, od právoplatnosti rozsudku.

III. Súd styky otca s maloletými deťmi n e u p r a v u j e , ponecháva ich bez obmedzenia.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. V podanom návrhu doručenom tunajšiemu súdu dňa 11. 03. 2022 navrhovateľka - matka maloletých detí žiadala súd aby zveril maloleté deti do jej osobnej starostlivosti z dôvodu, že otec maloletých detí sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a ona tak nemohla požiadať o dávku v hmotnej núdzi.

2. Súd uznesením sp. zn. 8P/36/2022 - 11 zo dňa 01.06.2022 ustanovil Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny H. za kolízneho opatrovníka v tomto konaní.

3. Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou spisu - rodnými listami maloletých detí, písomným vyjadrením otca, z ktorého vyplýva, že otec s návrhom matky maloletých detí súhlasí. Ďalej sa súd oboznámil so správou Ústavu na výkon väzby a ÚVToS O., s rozpisom pracovnej odmeny u otca mal. detí, správou Úradu práce, soc. vecí a rodiny o vykonanom šetrení v rodine, správou Sociálnej poisťovne H., potvrdením ÚPSVaR, správou Obce L. F., správou Mesta U., správou Obce E., ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou spisu.

4. Na pojednávani kolízny opatrovník maloletých detí uviedol, že súhlasí s návrhom matky maloletých detí a navrhol maloleté deti zveriť do jej výchovy a otca maloletých detí zaviazať aspoň minimálnym výživným.

5. Matka maloletých detí trvala na podanom návrhu a žiadala, aby súd zveril maloleté deti - O. W. a U. W. do jej výchovy a starostlivosti, keďže s otcom maloletých detí spolu nežijú. Otec maloletých detí je vo výkone trestu odňatia slobody, keďže zanedbával svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, ktoré má z prvého vzťahu. Matka maloletých detí uviedla, že po návrate otca mal. detí z výkonu trestu by s ním obnovila spolužitie, ak zmení svoje správanie a nebude požívať alkohol, pretože už v čase ich spolužitia nadmerne požíval alkohol a pod vplyvom alkoholu bol agresívny, napádal ju slovne, ale aj fyzicky. Otec maloletých detí vykonával tesárske, murárske a iné stavebné práce v Čechách ako aj na Slovensku. Matka maloletých detí je s otcom detí v telefonickom a písomnom kontakte, otcovi mal. detí oznámila, že podala návrh na zverenie maloletých detí do svojej výchovy a na určenie výživného z dôvodu, že potrebuje rozhodnutie súdu, aby mohla poberať dávky, pretože bola tri mesiace bez akéhokoľvek príjmu, skončila jej pandemická materská, a keď si vybavovala sociálne dávky, požadovali od nej rozhodnutie súdu o určenie výživného zo strany otca a o zverení maloletých detí do jej výchovy a starostlivosti. Uviedla, že finančne jej vypomáha mama, ktorá je dôchodkyňou, ale vykonáva aj prácu opatrovateľky. Tiež jej vypomáhajú dospelé dcéry, ktoré má z prvého vzťahu. Býva v L. F. v dome, ktorý jej kúpila mama, platí si inkaso za služby spojené s bývaním - elektriку v sume 75,- Eur, internet 17,- Eur aj TV 16,- Eur. Tiež platí deťom poplatky v škole - staršiemu 6,- Eur družinu a v škôlke 15,- Eur/ mesačne. V škôlke platí stravu 40 až 50,- Eur. Otec maloletých detí je vo výkone trestu už viac ako rok a doteraz na výživu detí neprispieval. Zdôraznila, že ona nemá možnosť sa zamestnať z dôvodu, že maloletý syn je často chorý a v prípade jeho choroby by ho nemala u koho nechať a preto je nútená sama zabezpečovať starostlivosť o deti. Matka maloletých detí tiež uviedla, že otec sa maloletým deťom v čase ich spolužitia venoval - hral sa s nimi, ale väčšinu času trávil s kamarátmi a požíval alkohol. Aj keď išiel urobiť nákup pre rodinu, tak si zakúpil aj alkohol a domov sa vracal v podnapilom stave. Keď bol pod vplyvom alkoholu, aj ju zbil a to aj pred deťmi. Jeho fyzické útoky nechcela riešiť cez políciu. Keď bývali v podnájme pri X. L. Q. E., tak v tom čase, keď bol otec detí pod vplyvom alkoholu, utekala s deťmi ku svokrovcovi a tam aj s deťmi prespávala. Keď sa vrátila do L. F., 8 mesiacov žila sama s deťmi, potom sa otec vrátil, ale ďalej pokračoval v požívaní alkoholu a tiež ju aj fyzicky napádal, za prítomnosti maloletých detí, ktoré plakali a báli sa ho. Otcovi maloletých detí bol uložený trest odňatia slobody na obdobie dvoch rokov nepodmienečne. Podľa jej vedomostí t. č. nie je zaradený do pracovnej činnosti, hoci vravel, že má prisľúbenú prácu. Výživného na maloleté deti sa domáhala aspoň v minimálnej sume a to od právoplatnosti rozsudku. Matka maloletých detí tiež uviedla, že s otcom maloletých detí má záujem obnoviť spolužitie, keďže chce, aby sa spoločne podieľali na výchove detí.

6. Súd sa oboznámil so správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v H., z ktorej vyplýva, že navrhuje vyhovieť návrhu matky v plnom rozsahu.

7. Z podania otca maloletých detí, doručeného súdu dňa 29. 05. 2022 vyplýva, že s návrhom matky maloletých detí v plnom rozsahu súhlasí.

8. Podľa ust. § 36 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ako „zákon o rodine“), Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

9. Podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

10. Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30

% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

12. Podľa ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. V zmysle ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. V zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihladne na vývoj životných nákladov.

16. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Biologický otec uznal otcovstvo k maloletým deťom. Z vyjadrenia matky vyplýva, že otec maloletých detí sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody z dôvodu, že neplatil výživné na dieťa z predchádzajúceho vzťahu. Rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti, rodičia spolu nehospodária, spolu nezabezpečujú výchovu a výživu maloletých detí. Obnovenie spolužitia u rodičov síce prichádza do úvahy, avšak súd konštatuje, že sú splnené podmienky na úpravu rodičovských práv a povinností, pretože je to v záujme maloletých detí. S poukazom na uvedené súd má za to, že je splnená podmienka ustanovenia § 36 ods. 1/ Zákona o rodine, keď súd upraví výkon rodičovských práv a povinností a určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti, ak rodičia spolu nežijú a predmetná úprava je v záujme maloletého dieťaťa. Súd preto návrh matky považoval za dôvodne podaný a plne opodstatnený.

17. Osobnú starostlivosť v celom rozsahu zabezpečuje matka, deti dlhodobo takto žijú v domácnosti svojej matky, majú k nej vytvorené citové, sociálne väzby, zaužívaný režim. Sociálnym šetrením v starostlivosti matky o maloleté neboli zistené žiadne nedostatky. Otec maloletých sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá na rozdiel od otca svojim spôsobom života, doterajšou starostlivosťou o maloleté deti dáva svoju záruku riadneho plnenia jej rodičovského práva a zároveň povinnosti zabezpečovať sústavnú osobnú starostlivosť o maloleté deti.

18. Z ustanovenia § 62 a nasl. Zákona o rodine vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú potreby maloletých detí aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, ktoré však vždy limitujú uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých detí. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je preto potrebné vychádzať predovšetkým z toho aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa, vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravy na budúce povolenie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, to je všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej kultúrnej, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne, ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah je preto potrebné zdôrazniť, že výživné nie

je možné určovať mechanickým výpočtom. Odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré sú zohľadnené pri určení výživného sú rôzne, podľa každého konkrétneho prípadu. Sú závislé od veku dieťaťa, jeho psychickej a fyzickej vyspelosti, zdravotného stavu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a pokiaľ životná situácia jedného z nich predstavuje vyšší životný štandard, možno očakávať, že rovnaký štandard umožní svojmu dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa, ktorého rodičia nežijú spolu má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo.

19. Z prevedeného dokazovania vyplýva, že doposiaľ nebolo súdom upravené výživné na maloleté deti. Odôvodnené potreby maloletých detí sa každým rokom zvyšujú v dôsledku ich rastu, dospievania a tiež aj návštevou školy. Na zvýšených potrebách detí sa majú podieľať obidvaja rodičia, podľa svojich majetkových, finančných a zárobkových pomerov, s prihliadnutím aj na ich ďalšie vyživovacie povinnosti. Matka maloletých detí si voči nim plní vyživovaciu povinnosť aj svojou osobnou starostlivosťou o nich. Otec detí má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť, avšak nakoľko ju neplnil riadne a včas, bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody, a t.č. sa nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach. Vychádzajúc z týchto skutočností, súd zaviazal otca maloletých detí prispievať na výživu minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa, na každé dieťa osobitne k rukám matky, vždy do 15-teho dňa toho - ktorého mesiaca vopred, od právoplatnosti rozsudku. Súd pri určovaní výšky výživného zohľadnil aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť zo strany otca a zároveň s poukazom na skutočnosť, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a zatiaľ nie je zaradený do riadnej pracovnej činnosti, mu určil výživné v minimálnej výške na každé dieťa. Zároveň súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. V súvislosti s určením výživného súd poukazuje aj na zachovanie princípu ochrany záujmov maloletých detí, kedy je súd povinný vychádzať z článku 27 Dohovoru o právach dieťaťa, z ktorého vyplýva, že sa má prihliadať na právo každého dieťaťa, na životnú úroveň potrebnú pre jeho telesný, duševný a duchovný vývoj a pri skúmaní oprávnených potrieb dieťaťa je potrebné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé a pravidelne sa vyskytujúce, ale aj potreby nepravidelné, alebo náhodné. V súvislosti s vyživovacou povinnosťou, ako aj ostatnými právami a povinnosťami rodičov, súd apeluje na rodičov tak otca, ako aj matku maloletých detí, že je v ich záujme, aby spolu rozumne a s rešpektom k sebe i k maloletým deťom komunikovali ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností, aby budovali vzájomné pozitívne vzťahy a dôveru.

20. Súd styky otca s maloletými deťmi neupravoval, ponechal ich neobmedzené s tým, že sa budú realizovať na základe dohody s matkou, hlavne s poukazom na tú skutočnosť, že matka nebráni otcovi v realizovaní stykov a je prístupná aj obnoveniu spolužitia s otcom maloletých detí po vykonaní trestu, po jeho prepustení z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach. (§59 ods.1 CMP).

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) v znení neskorších zmien. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 citovaného zákona) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 citovaného zákona).